СОВЕТ АЛЬДЕРМЫШСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ВЫСОКОГОРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
422711, Республика Татарстан, Высокогорский район,
с. Альдермыш, ул. Хабибуллина, д. 25

РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ӘЛДЕРМЕШ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ
422711, Татарстан Республикасы, Биектау районы,
Әлдермеш авылы, Хабибуллина ур., 25

Тел./факс: +7(84365)79-4-03, e-mail: Alder.Vsg@tatar.ru

КАРАР **РЕШЕНИЕ**
2019 елның 01 апреле **№ 148**

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Әлдермеш авыл җирлегенең шәһәр төзелеше проектлауның җирле нормативларын раслау турында

Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексының 29.4 статьясы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 4 өлеше, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 28.07.2004 елдагы 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 15 статьясындагы 5 өлеше нигезендә, шәһәр төзелеше эшчәнлеге өлкәсендә гамәлдәге законнарны үтәү максатларында, "Россия Федерациясендә җирле үзидарә турында" 2004 ел, , авыл җирлекләре җирле үзидарә органнарының вәкаләтләре муниципаль районнарның җирле әһәмияттәге мәсьәләләре булып торалар һәм авыл җирлекләре территорияләрендә муниципаль районның җирле үзидарә органнары, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Әлдермеш авыл җирлеге Советы тарафыннан хәл ителә,

КАРАР ИТТЕ:

1. Кушымта нигезендә Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Әлдермеш авыл җирлегендә шәһәр төзелеше проектлауның бирелә торган җирле нормативларын расларга.
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге адрес буенча бастырып чыгарырга: http://pravo.tatarstan.ru/ һәм Биектау муниципаль районының Интернет челтәрендәге рәсми сайтында http://vysokaya-gora.tatarstan.ru/ авыл җирлекләре
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Совет Рәисе,
Авыл җирлеге башлыгы Т. С. Сабиров

Кушымта
Совет карарына
Әлдермеш авыл җирлеге
Биектау муниципаль районы
Татарстан Республикасы
2019 елның 1 апреле, № 148

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ӘЛДЕРМЕШ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕ ПРОЕКТЛАУНЫҢ ҖИРЛЕ НОРМАТИВЛАРЫ

2019 ел

ЭЧТӘЛЕК

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР 4

2. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ 6

3. ӘЛДЕРМЕШ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ 7

4. ТӨП ӨЛЕШЕ 9

4.1. Авыл җирлеге халкын электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре 9

4.2. Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларына караган торак пунктлар чикләрендә һәм транспорт объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль мөмкин булган максималь дәрәҗәдә исәпләнгән күрсәткечләре 11

4.3. Социаль яклауга мохтаҗ гражданнарның, авыл җирлегендә яшәүчеләрнең хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль мөмкин булган максималь дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре 11

4.4. Авыл җирлеге халкының мәдәният, массакүләм ял итү, ял итү объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре 12

4.5. Авыл җирлеге халкының физик культура һәм массакүләм спорт объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә исәпләнгән күрсәткечләре 13

4.6. Авыл җирлеге халкын мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; авыл халкы өчен мондый объектларның территориаль мөмкин булган максималь дәрәҗәдә исәпләнгән күрсәткечләре 13

4.7. Авыл җирлеге халкының коммуналь калдыкларын җыю һәм чыгару объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль мөмкин булган максималь дәрәҗәдә исәпләнгән күрсәткечләре 14

4.8. Авыл җирлеге халкын төзекләндерү һәм яшелләндерү объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль мөмкин булган максималь дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре 14

4.9. Авыл җирлеге халкының ритуаль хезмәтләр күрсәтү объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның мөмкин булган максималь дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре 15

4.10. Авыл җирлеге халкын социаль тәэмин итү һәм социаль яклау объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль мөмкин булган максималь дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре 15

5. АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ОБЪЕКТЛАРДА НОРМАТИВ ИХТЫЯҖЫН БИЛГЕЛӘҮГӘ, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУГА ТӘКЪДИМНӘР 16

5.1. Авыл җирлеге халкының электр-, җылылык-, газ - һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу объектларына норматив ихтыяҗын билгеләүгә тәкъдимнәр 16

5.2. Авыл җирлеге халкының торак пунктлар чикләрендә урнашкан транспорт объектларына норматив ихтыяҗын билгеләүгә, әлеге объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр 19

5.3. Торак төзелеше объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр 20

5.4. Авыл җирлеге халкының мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларына норматив ихтыяҗын билгеләүгә тәкъдимнәр 21

5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр 21

5.6. Коммуналь калдыкларны җыю һәм чыгару объектларында авыл җирлеге халкының норматив ихтыяҗын билгеләүгә тәкъдимнәр 22

5.7. Авыл җирлеге халкының төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларында норматив ихтыяҗын билгеләүгә, әлеге объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр 23

5.8. Зиратларны урнаштыру өчен тәкъдимнәр 24

6. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘҮ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР 25

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Әлдермеш авыл җирлегенең шәһәр төзелеше проектлауның җирле нормативлары (алга таба-нормативлар) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының норматив-хокукый актлары нигезендә эшләнде.

1.2. Әлеге нормативлар белән җайга салынмаган мәсьәләләр «техник җайга салу турында»27.12.2002 елдагы 184-ФЗ номерлы федераль закон таләпләре нигезендә Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган законнар һәм норматив-техник документлар белән җайга салына.

1.3. Әлеге нормативлар, оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Әлдермеш авыл җирлеге территориясендә үз эшчәнлеген алып баручы шәһәр төзелеше эшчәнлегенең барлык субъектлары өчен мәҗбүри.

1.4. Шәһәр төзелеше проектлауның җирле нормативларын раслау, аларга үзгәрешләр кертү федераль законнар, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Әлдермеш авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. Әлеге нормативлар авыл җирлеге халкының җирле әһәмияттәге объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләренең җыелмасын билгели.

1.6. Авыл җирлеге халкының мөмкин кадәр минималь дәрәҗәдә тәэмин ителеше буенча исәп-хисап күрсәткечләре һәм авыл җирлеге халкы өчен мондый объектлардан файдалану мөмкин булган максималь дәрәҗәдә исәпләнгән күрсәткечләр билгеләнә торган җирлек әһәмиятендәге объектларга түбәндәге өлкәләргә караган объектлар керә:

Халыкны электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу;

торак пунктлар чикләрендә җирле әһәмияттәге автомобиль юллары, җирле әһәмияттәге транспорт объектлары;

социаль яклауга мохтаҗ гражданнарның хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше;

мәдәният, массакүләм ял, ял;

мәгълүматлаштыру һәм элемтә;

физик культура һәм массакүләм спорт;

коммуналь калдыкларны җыю һәм чыгару;

төзекләндерү һәм яшелләндерү;

ритуаль хезмәтләр күрсәтү;

социаль яклау һәм социаль яклау.

1.7. Нормативлар түбәндәге өлешләрне үз эченә ала:

төп өлеше (авыл җирлеге халкының җирле әһәмияттәге объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре);

нормативларның төп өлешендәге исәп-хисап күрсәткечләрен нигезләү буенча материаллар;

нормативларның төп өлешендәге исәп-хисап күрсәткечләрен куллану кагыйдәләре һәм өлкәсе;

авыл җирлеге халкының җирле әһәмияттәге объектларда норматив ихтыяҗын билгеләүгә, әлеге объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр;

авыл җирлегенең кыскача характеристикасы.

1. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ

2.1. Әлеге нормативлар белән билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре Әлдермеш авыл җирлегенең территориаль планлаштыру документларын әзерләгәндә, килештергәндә, раслаганда һәм тормышка ашырганда, Әлдермеш авыл җирлеге территорияләрен планлаштыру буенча документларны әзерләгәндә кулланыла.

2.2. Шәһәр төзелеше проектлау нормативлары дәүләт хакимияте һәм җирле үзидарә органнары, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнарның үтәлешен контрольдә тоту һәм күзәтү органнары тарафыннан карарлар кабул итү өчен кулланыла.

2.3. Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектлары исемлеге, авыл җирлегендә халыкның мөмкин булган минималь дәрәҗәдә тәэмин ителеше буенча исәп-хисап күрсәткечләре һәм әлеге нормативларның төп өлешендә китерелгән авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның мөмкин булган максималь дәрәҗәдә булган исәп-хисап күрсәткечләре мәҗбүри үтәлергә тиеш.

2.4. Гамәлдәге норматив документларны, шул исәптән әлеге нормативларда сылтама бирелгән документларны юкка чыгарылганнарга алмашка кертелә торган нормаларга таянып эш итәргә кирәк.

1.ӘЛДЕРМЕШ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

3.1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Әлдермыш авыл җирлеге территориясенең кыскача характерлыгы, шулай ук халыкның саны, тыгызлыгы һәм социаль-демографик составы турында мәгълүматлар, җирлекнең башка хас үзенчәлекләре 1-таблицада күрсәтелгән.

1 нче таблица

№ п/п	**Күрсәткечнең исеме**	**Характеристика**
1	Муниципаль районы һәм Татарстан Республикасы структурасында авыл җирлеге территориясенең урнашуы	муниципаль районның үзәк өлешендә, Татарстан Республикасының төньяк-көнбатыш өлешендә
2	Авыл җирлеге чикләрендәге территориянең гомуми мәйданы, га	5456,84
3	Авыл җирлеге составына керүче торак пунктлар исемлеге	Әлдермыш авылы Өбрә авылы Сая авылы
4	Халык саны - 01.09.2018 г..	
	барлыгы, кеше.	1052
	шул исәптән торак пунктлар буенча, кеше: Әлдермыш авылы Өбрә авылы Сая авылы	 526 144 382
5	Халык тыгызлыгы (01.09.2018). км	19,28
6	Халыкның яшь структурасы 01.09.2018 г..	
	Халык саны хезмәткә сәләтле яшьтән кечкенә, кеше.	182
	хезмәткә сәләтле яшьтәге халык (ир-атлар 16 - 59 яшь, хатын-кызлар 16 - 54 яшь), кеше.	571
	Халык хезмәткә сәләтле яшьтән зуррак, кеше.	299

7	2030 елда нигезләнгән.	
	барлыгы, кеше.	1152
	шул исәптән торак пунктлар буенча, кеше: Әлдермыш авылы Өбрә авылы Сая авылы	 576 164 412
8	Авыл җирлегенең торак фонды (01.09.2018)	
	барлыгы, мең кв. метр торак мәйданы	29,22
	шул исәптән торак пунктлар буенча мең кв. метр торак мәйданы: Әлдермеш авылы Өбрә авылы Сай авылы	 14,38 4,69 10,15
9	Уровень обеспеченности населения жильем, кв. м/чел. Халыкның торак белән тәэмин ителеше дәрәҗәсе, кв. м/кеше.	27,78
10	Авыл җирлеге территориясендә табигый-климат шартлары	
	климат өлкәсе (төзелеш өчен климат районлаштыру картасы буенча)	IIB
	сейсмик куркыныч дәрәҗәсе (баллар)	6
	табигый климат шартларын Гомуми бәяләү	уңайлы

1. ТӨП ӨЛЕШ

4.1. Авыл җирлеге халкын электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль мөмкинлекләре максималь дәрәҗәдә булган исәп-хисап күрсәткечләре

4.1.1. Торак пунктлар төзелешенең инженерлык җиһазлары системаларын территориаль планлаштыру документлары һәм су белән тәэмин итү, канализация, электр-, җылылык һәм газ белән тәэмин итү схемалары нигезендә проектларга кирәк.

Әлеге тармак схемаларында технологиянең, куәтнең, инженерлык челтәрләренең күләмнәренең принципиаль мәсьәләләре хәл ителергә тиеш, схеманы гамәлгә ашыруның чиратлылыгы буенча киңәшләр бирелде.

4.1.2. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләре 2 нче таблицада китерелгән.

2 нче таблица

№ п/п	Объектның исеме	Халыкны тәэмин итүнең минималь дәрәҗәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе
1	Электр белән тәэмин итү системасы объектлары: электр трансформатор подстанцияләре, бүлү пунктлары, төрле көчәнеш электр челтәрләре	Торак һәм җәмәгать биналарының 100 процент электр белән тәэмин ителеше; Торак урамнарның 100 процент яктыртылуы	билгеләнми
2	Җылылык белән тәэмин итү системасы объектлары, шул исәптән: үзәкләштерелгән: Казан, җылылык электр станцияләре, җылылык челтәрләре; үзәкләштерелмәгән: автоном һәм индивидуаль Казан, фатир җылылык генераторлары, җылылык челтәрләре	Торак һәм җәмәгать биналарының 100 процент җылылык энергиясе белән тәэмин ителеше	билгеләнми

3	Үзәкләштерелгән газ белән тәэмин итү системасы объектлары: газ бүлү һәм газ тутыру станцияләре һәм пунктлар, газ көйләү пунктлары; газ тарату челтәрләре	Торак биналарның 100 процент газ белән тәэмин ителеше	билгеләнми
4	Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасы объектлары: су чыганаклары, су алу корылмалары, су саклау контейнерлары, сантехника	Торак һәм җәмәгать биналарының 100 процент су белән тәэмин ителеше	билгеләнми
5	Су чыгару системасы объектлары **, шул исәптән: үзәкләштерелгән: чистарту корылмалары, канализация насос станцияләре, канализация торбалары; үзәкләштерелмәгән: локаль чистарту корылмалары, дренаж станцияләре, канализация торбалары	Торак һәм җәмәгать биналарының 100 процент тәэмин ителеше	билгеләнми

** исәп-хисап күрсәткечләре яңгыр канализациясенә кагылмый

4.2. Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларына караган торак пунктлар чикләрендә һәм транспорт объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль мөмкин булган максималь дәрәҗәдә исәпләнгән күрсәткечләре

4.2.1. Автомобиль транспорты барлык биналар һәм корылмалар белән дә тәэмин ителергә тиеш.

4.2.2. Авыл җирлеге халкы өчен җәмәгать пассажир транспорты тукталыш пунктларының мөмкин булган максималь дәрәҗәдәге территориаль дәрәҗәдә исәпләнгән күрсәткечләрне 3 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк. Авыл җирлеге халкының әлеге объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнми.

Таблица 3

№ п/п	Объектның исеме	Халык өчен территориаль мөмкин булган максималь дәрәҗә (метр)
1	Тулаем торак пунктлар буенча тукталыш пунктлары	500

4.3. Социаль яклауга мохтаҗ гражданнарның, авыл җирлегендә яшәүчеләрнең хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль мөмкин булган максималь дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре

4.3.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 4 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 4

№ п/п	Объектның исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе (кв. м/кеше)		Халык өчен территориаль мөмкинлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе
		2019 ел	2030 ел	
1	Авыл торак пунктларында торак урыннар	23,1	26,4	билгеләнми

Искәрмә.
Киләчәктә исәп-хисап күрсәткечләре 2025, 2035 елларда ирешелгән гомуми торак мәйданы белән тәэмин итүнең минималь дәрәҗәсен исәпкә алып төзәтелә.

4.4. Авыл җирлеге халкының мәдәният, массакүләм ял итү, ял итү объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль мөмкин булган максималь дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре

4.4.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 5 нче таблица буенча кабул итәргә кирәк.

Таблица 5

№ п/п	Объектның исеме	Халыкны тәэмин итүнең минималь дәрәҗәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе
1	Клуб учреждениеләре халык саны күп булган торак пунктлар өчен: 0,2 – 1 мең кеше. 1 – 3 мең кеше.	 300 урын 300-230 урын	түгел устанавливается
2	Халык саны күп булган авыл торак пунктлары өчен авыл китапханәсе:		
	1 – 3 мең кеше.	6 – 7,5 мең саклау берәмлеге; 1000 кешегә 5-6 урын.	түгел устанавливается

Искәрмә.
1. Кечерәк исәпләү күрсәткече зур торак пунктлар өчен кабул ителергә тиеш.
2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 26.01.2009 ел, № 42 карары нигезендә, 2019 елга кадәр халыкның клуб учреждениеләре һәм китапханәләр хезмәтләре белән тәэмин ителешенең социаль гарантияләре дәрәҗәсе гамәлдәге тәэмин ителештә кабул ителә.

4.5. Авыл җирлеге халкының физик культура һәм массакүләм спорт объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре;

авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль мөмкин булган максималь дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре

4.5.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 6 нчы таблица буенча кабул итәргә кирәк.

6 нчы таблица

№ п/п	Объектның исеме	Халыкны тәэмин итүнең минималь дәрәҗәсе	Халык өчен территориаль уңайлылыкның максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе
1	Спорт заллары	1000 кешегә 350 кв. метр идән мәйданы.	билгеләнми
2	Яссы спорт корылмалары	1000 кешегә 1950 кв. метр.	билгеләнми

4.6. Авыл җирлеге халкының мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектлары белән тәэмин ителешнең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре; мондый объектларның авыл җирлеге халкы өчен территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә мөмкин булган максималь дәрәҗәдә исәп-хисап күрсәткечләре

4.6.1. Авыл җирлегенең халыкны мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектлары белән тәэмин итүнең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен 7 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

7 нче таблица

№ п/п	Объектның исеме	Берәмлек үлчәү	Халыкны тәэмин итүнең минималь дәрәҗәсе
1	Почта элемтәсе бүлеге	объектлар	1

4.6.2. Авыл җирлеге халкы өчен Информатизация һәм элемтә объектларының максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп хисап күрсәткечләре билгеләнми.

4.7. Авыл җирлеге халкының коммуналь калдыкларын җыю һәм чыгару объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль мөмкин булган максималь дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре

4.7.1. Коммуналь калдыкларны җыю һәм чыгару объектлары исемлеге, мондый объектларның урнашуы Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Әлдермеш авыл җирлеге территориясен санитар чистарту Генераль схемасы нигезендә кабул итедә.

4.7.2. Авыл җирлеге халкы өчен каты коммуналь калдыклар җыю өчен контейнер мәйданчыкларыннан (яшәү урыннарыннан, балалар һәм дәвалау-профилактика учреждениеләреннән, спорт мәйданчыкларыннан, ял урыннарыннан ераклык) максималь үтеп була торган дәрәҗәнең исәпләнгән күрсәткече 100 метр күләмендә кабул ителергә тиеш.

4.8. Авыл җирлеге халкын төзекләндерү һәм яшелләндерү объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның мөмкин булган максималь дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре

4.8.1. Авыл җирлеге халкын гомуми файдаланудагы территорияләр белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләрен 8 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

8 нче таблица

№ п/п	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеш дәрәҗәсе (кв. метр/кеше.)	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь мөмкин булган дәрәҗәсе
1	Авыл торак пунктларында гомуми файдаланудагы яшел территорияләр	12	билгеләнми
Искәрмә. Урманнар әйләнәсендә урнашкан торак пунктлар өчен эре елгаларның һәм сулыкларның яр буе зоналарында гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр мәйданын 20 %тан да артмаска тиеш.			

4.9. Авыл җирлеге халкының ритуаль хезмәт күрсәтүләре объектлары белән тәэмин ителешнең минималь мөмкин булган дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; мондый объектларның авыл җирлеге халкы өчен территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә барып җитү күрсәткечләре

4.9.1. Күрсәтелгән исәп күрсәткечләрен 9 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

9 нчы таблица

№ п/п	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе (га/1 мең кеше).	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе
1	Традицион күмү зираты	0,24	билгеләнми

4.10. Авыл җирлеге халкын социаль тәэмин итү һәм социаль яклау объектлары белән тәэмин итүнең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре; мондый объектларның авыл җирлеге халкы өчен территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә мөмкин булган максималь дәрәҗәдә исәп-хисап күрсәткечләре

4.10.1. Инвалидларның шәхси автотранспортын даими саклау урыннары белән халыкның тәэмин ителеш дәрәҗәсен җиңел автомобильләрне даими саклау урыннарының гомуми санынннан 10 %ка (әмма кимендә 1 урын) кабул итәргә кирәк, шул исәптән кресло-коляскада инвалидлар автотранспорты өчен 5 % махсус урын.

Учреждениеләр һәм хезмәт күрсәтү предприятиеләре янында җиңел автомобильләрне кыска вакытлы саклау өчен ачык мәйданчыкларда инвалидларның шәхси автотранспортын вакытлыча саклау урыннары белән халыкның тәэмин ителеш дәрәҗәсен җиңел автомобильләрне вакытлыча саклау урыннарының гомуми санынннан 10 %ка (ләкин 1 урыннан ким түгел) кабул итәргә кирәк.

1. АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ОБЪЕКТЛАРДА НОРМАТИВ ИХТЫЯҖЫН БИЛГЕЛӘҮГӘ, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУГА ТӘКЪДИМНӘР

5.1. Авыл җирлеге халкының электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу объектларына норматив ихтыяҗын билгеләүгә тәкъдимнәр

5.1.1. Электр белән тәэмин итү системаларын проектлауны электр чыганакларына электр йөкләнеше күрсәткечләре нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк, ул СП 31-110-2003 «торак һәм иҗтимагый биналарның электр җайланмаларын проектлау һәм монтажлау» (6 бүлек), «ФСК ЕЭС» ААҖнең 02.06.2006 елдагы техник сәясәт турындагы Нигезләмә (2 бүлек) нигезендә билгеләнә.

Алдан исәпләүләр өчен торак пунктлар территорияләренең чагыштырма хисап йөкләнешенең эреләндерелгән күрсәткечләрен 10 таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

10 нчы таблица

Халык саны (мең кеше)	Торак пункт табигый газдагы плитәләр белән (кВт/кеше)		
	тулаем торак пункт буенча	шул исәптән: үзәк	шул исәптән: микрорайоннар /төзелеш кварталлары
3 тән дә ким	0,41	0,51	0,39

Искәрмә.

1. Торак пункт үзәге төшенчәсе дигәндә территорияне төрле административ, мәдәни, уку учреждениеләре, сәүдә һәм җәмәгать туклануы предприятиеләре шактый тупланган территорияне аңларга кирәк.

3. Таблицада вак сәнәгать предприятиеләреннән йөкләнеш исәпкә алынмаган. Аларны исәпкә алу өчен түбәндәге коэффициентларны кулланырга кирәк:

табигый газда плиталары булган торак пунктлар өчен: 1,2 - 1,6.

Торак пункт үзәге территориясенә зур әһәмият алырга кирәк.

Электр энергиясен бүлү системасының көчәнешне сайлау, перспективалы электр йөкләмәләренең үсешен анализлауны исәпкә алып, Татарстан Республикасының бүлү электр челтәрләре комплексы челтәрләренең перспектив үсеш схемасы нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Торак пунктларның электр челтәрләре көчәнеше аларның үсеш концепциясен исәпкә алып энергия системасындагы көчәнеш срогы һәм системасы чикләрендә сайлана: 35 – 110 – 220 – 500 кВ яки 35 – 110 – 330 – 750 кВ.

Электр белән тәэмин итү системасының көчәнеше иң аз энергия үзгәрү адымнары белән чыгарылырга тиеш. Якындагы вакытка 35-110/10 кВ көчәнеш системасы иң урынлы булып тора.

Торак пунктлар территорияләрендә трансформатор подстанцияләрен һәм бүлү җайланмаларын проектлауны электр җайланмаларын урнаштыру кагыйдәләре таләпләре һәм «ФСК ЕЭС» ААҖнең техник сәясәт турында 02.06.2006 елдагы 2 бүлек нигезендә башкарырга кирәк.

Трансформатор подстанцияләрен, бүлү җайланмаларын һәм торак төзелеше территориясендә урнашкан кабель линияләренә күчү пунктларын ябык типтагы проектлау яхшы идея.

5.1.2. Яңаларын проектлау һәм төзү, реконструкцияләү һәм үстерү авыл җирлегенең расланган җылылык белән тәэмин итү схемасы нигезендә башкарылырга тиеш.

Җылылык белән тәэмин итү системаларын проектлауны кулланучылар категорияләрен исәпкә алып, җылылык белән тәэмин итүнең ышанычлылыгы буенча билгеләнә торган исәп-хисап җылылык нагрузкалары күрсәткечләре нигезендә башкарырга кирәк: СНиП 41-02-2003 «җылылык челтәрләре» (5 бүлек), ГОСТ Р 54964-2012 Ярашлылыкны бәяләү. Күчемсез милек объектларына экологик таләпләр» темасына семинар-киңәшмә узды.

Үзәкләштерелгән җылылык белән тәэмин итү чыганакларын торак пунктлар территорияләрендә коммуналь-склад һәм җитештерү зоналарында, җылылык белән тәэмин итү үзәкләрендә урнаштырырга киңәш ителә.

Җылылык белән тәэмин итү чыганакларын, җылылык пунктларын урнаштыру акустик исәпләүләр белән нигезләнергә тиеш.

Трассалар һәм җылылык челтәрләрен салу ысулларын СНиП 41-02-2003 «җылылык челтәрләре» (9 бүлек), СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән СНиП редакциясе 2.07.01-89 таләпләре нигезендә күздә тотарга кирәк. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (12 бүлек).

5.1.3. Газ белән тәэмин итүнең гамәлдәге системаларын проектлау һәм төзү, реконструкцияләү һәм үстерү, торак-коммуналь хуҗалыкны, сәнәгать һәм башка оешмаларны газлаштыру республика программалары нигезендә, Татарстан Республикасы газ белән тәэмин итү һәм газлаштыру Генераль схемасы нигезендә, «газ бүлү системалары» 42-01-2002 ПБ, «газ бүлү һәм газ куллану системалары куркынычсызлыгы кагыйдәләре» ПБ таләпләре буенча гамәлгә ашырылырга тиеш.

Авыл торак пунктлары өчен газ куллануның эреләндерелгән күрсәткечен бер кешегә елына 220 куб. м күләмендә алырга кирәк.

Газ бүлү һәм газ тутыру станцияләре торак пунктлардан читтә урнаштырылырга тиеш.

Газ тутыру пунктларын торак пунктның торак төзелеше территориясеннән, подветренная яктан урнаштырырга кирәк.

Газ тарату челтәрендәге газ басымын киметү һәм көйләү өчен, газ көйләүче (блок яки шкаф) пунктларын проектларга кирәк.

Газорегулятор пунктын район үзәгендә, максималь рәвештә районның йөкләнеш үзәгенә урнаштырырга кирәк.

Торак пунктларда аерым торган газ көйләү пунктлары биналарга һәм корылмаларга кадәр билгеле бер ераклыкта урнашырга тиеш:

газ басымы газ көйләү пунктына 0,6 МПа – 10 метрга кадәр тапшырганда;

газ басымы вакытында газ көйләү пунктына 0,6 – 1,2 МПа-15 метр тапшырганда.

5.1.4. Торак пунктларны су белән тәэмин итү системаларын проектлаштыру, шул исәптән су белән тәэмин итү чыганакларын сайлау, су алу корылмаларын урнаштыру СП 30.13330.2012 актуальләштерелгән СНиП редакциясе 2.04.01-85* «биналарның эчке суүткәргече һәм канализациясе» СП 31.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе таләпләре нигезендә башкарылырга тиеш СНиП 2.04.02-84* «су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар " СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән СНиП редакциясе 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (12 нче бүлек), СанПиН 2.1.4.1074-01 «эчәргә яраклы су. Үзәкләштерелгән эчә торган су белән тәэмин итү системаларының су сыйфаты өчен гигиена таләпләре. Сыйфат контроле. СанПиН 2.1.4.1175-02» үзәкләштерелгән су белән тәэмин итүнең су сыйфатына гигиена таләпләре. Чыганакларны санитар саклау", ГОСТ 2761-84* «үзәкләштерелгән хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү чыганаклары. СанПин 2.1.4.1110-02 «эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын һәм суүткәргечләрне санитар саклау зоналары».

Халыкның хуҗалык-эчү ихтыяҗлары өчен тәүлеклек уртача чагыштырма (бер ел эчендә) су куллануның эреләнгән күрсәткече күләмендә кабул ителергә тиеш:

эчке суүткәргеч һәм канализация белән җиһазландырылган биналар өчен ванна һәм җирле су җылыткычлары белән бер кешегә – 200 литр.

Су алу корылмаларын урнаштыру төрен һәм схемасын сайлап алу территориянең геологик, гидрогеологик һәм санитар шартларыннан чыгып башкарылырга тиеш.

Су челтәрләрен боҗра белән эшләргә кирәк. Сантехника линияләрен кулланырга рөхсәт ителә:

аварияне бетергән вакытта су белән тәэмин итүдән өзеклек булганда, җитештерү ихтыяҗларына су бирү өчен;

торбалар диаметры 100 ммнан артмаган хуҗалык-эчү ихтыяҗларына су бирү өчен;

суны янгынга каршы яки хуҗалык-янгынга каршы ихтыяҗларга бирү өчен, линия озынлыгы 200 метрдан артмый.

Тышкы су челтәрләрен биналарның һәм корылмаларның эчке су челтәрләре белән боҗралау рөхсәт ителми.

5.1.5. Канализация системаларын проектлаштыру СП 30.13330.2012 таләпләре нигезендә башкарылырга тиеш СНиП 2.04.01-85* «эчке суүткәргеч һәм биналарның канализациясе», СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән СНиП редакциясе 2.04.03-85* «Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар " СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән СНиП редакциясе 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (12 бүлек).

Көнкүреш суларын көнкүреш суларын уртача тәүлеклек су бүлү территорияләрне һәм яшел үсентеләрне сугаруга су тотуны исәпкә алмыйча, тәүлеклек уртача су куллануга тигез кабул ителә.

Территориаль планлаштыру документларын эшләгәндә авыл торак пунктлары өчен тәүлеккә уртача тәүлеклек (бер ел эчендә) 1 кешегә 150 л/тәүлек күләмендә кабул итү рөхсәт ителә.

Суларны чистарту корылмалары мәйданчыгында җылы чорда өстенлек итүче җилләр өчен торак пунктның торак төзелешенә карата, су агымы буенча түбәнрәк юнәлешләр булырга тиеш.

5.2. Авыл җирлеге халкының торак пунктлар чикләрендә урнашкан транспорт объектларына норматив ихтыяҗын билгеләүгә, әлеге объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр

5.2.1. Торак пунктлар территориясендәге урамнар һәм юллар челтәренең үткәрү сәләте автомобильләштерү дәрәҗәсеннән чыгып билгеләнә.

Авыл торак пунктлары өчен 2030 елга кадәр исәпләнгән срокка автомобильләштерү дәрәҗәсен 1000 кешегә 440ка тигез кабул итәргә кирәк.

5.2.2. Магистраль урамнарда һәм урта, зур һәм зур авыл торак пунктларында төзелгән территорияләр чикләрендә җайга салынулы хәрәкәт юлларында 200-300 метр аралыгы белән бер дәрәҗәдә җәяүлеләр кичүләрен (җир өсте) күздә тотарга кирәк.

5.2.3. Җәмәгать транспортының тукталыш пунктлары арасын 400-600 метрга тигез кабул итәргә киңәш ителә.

5.2.4. Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларына караган торак пунктлар һәм транспорт объектлары чикләрендә автомобиль юлларын проектлаштыру СП 42.13330.2011 таләпләренә туры китереп башкарылырга тиеш 2.07.01-89*актуальләштерелгән СНиП редакциясе. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (11 бүлек, кушымталар һәм, К, Л).

5.3. Торак төзелеше объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.3.1. Торак төзелеше күләмнәренең һәм торак төзелеше төрләренең исәп-хисап күрсәткечләре гамәлдәге һәм фаразлана торган социаль-демографик вәзгыятьне һәм халыкның керемнәре дәрәҗәсен исәпкә алып башкарылырга тиеш.

5.3.2. Торак төзелеше характерына туры китереп, 11 нче таблицада китерелгән төзелеш төрләре аерылып тора.

11 нче Таблица

№ п/п	Торак төзелеше төре	Төзелеш үзенчәлекләре
1	Азкатлы торак төзелеше	3 катка кадәр биеклектә индивидуаль йорт төзелеше; биеклеге 3 катка кадәр булган блокланган торак йортлар төзү; биеклеге 4 катка кадәр булган күпфатирлы торак йортлар төзү
2	Урта катлы торак төзелеше	биеклеге 5 каттан 8 катка кадәр булган күпфатирлы торак йортлар төзү
3	Күп катлы торак төзелеше	9 катлы һәм аннан югарырак күпфатирлы торак йортлар төзү

Торак төзелеше төрләрен бүлеп бирү, аларны оештыруга карата таләпләрне билгеләү җирдән файдалану һәм авыл җирлеге төзелеше кагыйдәләре белән гамәлгә ашырыла.

5.3.3. Торак пунктлар төзелешенең норматив параметрлары 7 СП 42.13330.2011 бүлегенең таләпләре нигезендә билгеләнә 2.07.01-89 актуальләштерелгән СНиП редакциясе*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү».

5.4. Авыл җирлеге халкының мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларына норматив ихтыяҗын билгеләүгә, әлеге объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр

5.4.1. Авыл җирлеге халкының мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларына булган норматив ихтыяҗын халыкның төрле социаль-демографик төркемнәренең ихтыяҗларын канәгатьләндерү зарурлыгы нигезендә хәл итәргә кирәк.

5.4.2. Әлеге объектларны урнаштыруны башка охшаш объектларның якынлыгын исәпкә алып, транспорт элемтәләрен оештыруны, урамнар, юллар һәм җәяүлеләр юллары челтәре белән бәйләнештә күздә тотарга кирәк.

5.4.3. Мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларын урнаштыру өчен җир участоклары күләмнәрен проектлаштыруга задание нигезендә кабул итәргә кирәк.

5.4.4. Физик культура һәм массакүләм спорт объектларын белем бирү мәктәпләре һәм башка уку йортлары, ял һәм мәдәният учреждениеләре спорт объектлары белән берләштерү рөхсәт ителә.

5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.5.1. Яңа төзелешне гамәлгә ашырганда телекоммуникация системаларын, эфир цифрлы телевидениене күмәк кабул итү системаларын урнаштыруны һәм берьюлы өч элемтә операторы тарафыннан кирәк булган яшерен эчке коммуникацияләр буенча йорт эчендәге элемтә челтәрләрен урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

5.5.2. Мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларын урнаштыру өчен җир кишәрлекләре мәйданын 12 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

12 нче Таблица

№ п/п	Объектның исеме	Участок мәйданы
1	Почта элемтәсе бүлеге	700-1200 кв. метр
2	Автоматик телефон станциясе	0,25 га
3	Түгәрәк автоматик телефон станциясе	0,3 га
4	Концентратор	40-100 кв. метр
5	Ярдәм һәм көчәйтү станциясе	0,1-0,15 га
6	Чыбыклы тапшырулар Блок станциясе	0,05-0,1 га
7	Тавыш трансформаторы подстанциясе	50-70 кв. метр
8	Кабель телевидениесе техник үзәге	0,3-0,5 га

5.5.3. Элемтә предприятиеләре биналарын җил ягыннан (өстенлекле юнәлештәге җилләр өчен) күрше предприятиеләргә яки зарарлы, коррозия-актив, күңелсез исле матдәләр һәм тузан бүлеп бирү чыганаклары булган технологик процесслар булган объектларга карата, аларның санитария-саклау зоналарыннан читтә урнаштырырга кирәк.

5.5.4. Элемтә линияләрен урнаштыру СН 461-74 «элемтә линияләре өчен җир бүлеп бирү нормалары»таләпләренә туры китерелергә тиеш.

5.6. Авыл җирлеге халкының коммуналь калдыкларны җыю һәм чыгару объектларына норматив ихтыяҗын билгеләүгә, әлеге объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр

5.6.1. Торак пунктларның торак зоналарында автомобиль транспорты өчен подъездлар белән тәэмин ителгән каты коммуналь калдыкларны җыю өчен контейнер мәйданчыкларын урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

Контейнер мәйданчыкларының кирәкле санын билгеләү өчен контейнерлардан файдаланучы халык саныннан, калдыкларны җыю нормасыннан, калдыкларны саклау срокларыннан чыгып эшләнергә кирәк. Контейнерларның исәп-хисап күләме калдыкларның иң күп барлыкка килү чорында туплануына туры килергә тиеш.

5.6.2. Коммуналь калдыкларны җыю нормалары күрсәткечләрен СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән СНиП редакциясе 2.07.01-89 таләпләренә туры китереп кабул итәргә кирәк*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» таблицасында китерелгән 16.

Коммуналь калдыкларның исәпләнгән саны фактик мәгълүматлар буенча вакыт-вакыт (һәр 5 ел) ачыкланырга тиеш.

13 нче Таблица

Коммуналь калдыкларның төрләре	Елына 1 кешегә коммуналь калдыклар саны	
	кг	**литрлар**
Каты: суүткәргеч, канализация, үзәк җылыту һәм газ белән җиһазландырылган торак биналардан; башка торак биналардан	190 – 225 300 – 450	900 – 1000 1100 – 2000
Иҗтимагый биналарны исәпкә алып каты коммуналь калдыкларның гомуми саны	280 – 300	1400 – 1500
Биеклектән сыеклар (канализация булмаганда)	–	2000 – 3500

5.6.3. Контейнер мәйданчыкларын торак йортлардан, балалар, дәвалау-профилактика учреждениеләреннән, спорт мәйданчыкларыннан һәм халыкның ял итү урыннарыннан кимендә 20 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк.

5.6.4. Бер мәйданда урнашкан чүп контейнерлары саны 5 контейнердан артмаска тиеш.

5.6.5. Торак төзелеше территориясендә сыек коммуналь калдыклар җыю өчен, үзәкләштерелгән ташландык суларны агызу системасы белән тәэмин ителмәгән, ишегалды чүп савытларын күздә тотарга кирәк.

5.7. Авыл җирлеге халкының төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларына норматив ихтыяҗын билгеләүгә, әлеге объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр

5.7.1. Торак пункт төзелеше чикләрендә төрле билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләрнең чагыштырма күләме (төзелеш территориясенең яшеллек дәрәҗәсе) кимендә 55% тәшкил итәргә тиеш.

Төрле билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләр астында гомуми һәм чикләнгән кулланыштагы яшелләндерелгән территорияләрне, агач һәм куак үсентеләрен, торак пунктлар территорияләрендәге урманнарны аңларга кирәк.

5.7.2. Торак пункттагы яшеллекләрне планлаштыру структурасын һәм җирле шартларны исәпкә алып, бердәм система рәвешендә каралырга тиеш.

Торак пунктның яңа территорияләрен проектлаганда һәм реконструкцияләгәндә, булган яшел үсентеләрне максималь саклауны һәм куллануны күздә тотарга кирәк.

5.7.3. Гомуми файдаланудагы яшелләндерү объектларының мәйданын күләмендә кабул итәргә кирәк:

парклар-ким дигәндә 10 га;

бакчалар-ким дигәндә 3 га;

скверлар-0,5 га.

5.7.4. Торак пунктлар территориясендә төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларын урнаштыру принципларын, объектларның параметрларын 9 СП 42.13330.2011 бүлегенә ярашлы рәвештә кабул итәргә кирәк 2.07.01-89*актуальләштерелгән СНиП редакциясе. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү».

5.8. Зиратларны урнаштыру өчен күрсәтмәләр

5.8.1. Бу бүлектә зиратларны традицион күмү өчен таләпләр һәм күрсәтмәләр китерелә, мәетне предгыту яки үлгән җир калдыклары белән.

5.8.2. Зират өчен участокның күләме 40 гектардан артмаска тиеш.

5.8.3. Зиратны урнаштырганда халыкның перспектив үсешен, үлүчеләр саны коэффициентын, гамәлдәге зиратларның булу-булмавын, җир кишәрлегенең бер күмүгә нормаларын исәпкә алырга кирәк.

5.8.4. Зиратларны торак пунктларның торак төзелеше территориясенә карата урнаштырырга кирәк.

5.8.5. Экологик һәм санитар-гигиена экспертизасының уңай бәяләмәсе булганда яңа күмү урыннарын булдыру, гамәлдәге Күмү урыннарын реконструкцияләү мөмкин.

5.8.6. Авыл зиратларын торак, җәмәгать биналарыннан, спорт-сәламәтләндерү һәм санатор-курорт объектларыннан кимендә 50 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк.

5.8.7. Зират астына бирелгән мәйдан түбәндәге таләпләрне канәгатьләндерергә тиеш:

торак пункттан, ачык сулыклардан һәм су агымнарыннан капма-каршы якка тайпылу;

су басу зонасыннан читтә урнашу;

җир асты суларының тору дәрәҗәсе максималь су басканда җир өслегеннән ким дигәндә 2,5 метрга тигез;

1,5 м тирәнлектә коры, күзәнәкле туфракка (Комлы, Комлы) ия булыгыз, туфракның дымлылыгы 6-18% арасында.

5.8.8. Зиратлар территориясендә юл челтәре, суүткәргеч яки шахта коелары, тышкы яктырту каралырга тиеш.

5.8.9. Күмү участоклары үлчәмнәрен 14 нче таблица буенча алырга кирәк.

14 нче Таблица

Бер урында бер үк дәрәҗәдә күмү саны	**Күмү мәйданы үлчәмнәре**	
	Киңлеге, метр	**Озынлыгы, метр**
1	1,0	2,0
2	1,8	2,0
3	2,6	2,0
4	3,6 / 1,8	2,0 / 4,0
5	2,6	4,0
6	2,6	4,0

1. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘҮ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР

6.1. Нормативлар түбәндәге норматив хокукый актлар таләпләре нигезендә әзерләнде:

Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексы, 29.12.2004 ел, №190-ФЗ;

«Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»06.10.2003 елдагы 131-ФЗ номерлы федераль закон;

"Җирләү һәм җирләү эше турында»12.01.1996 елдагы 8-ФЗ номерлы федераль закон;

«Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында»25.12.2010 ел, № 98-ТРЗ Татарстан Республикасы законы;

«2014 елга кадәр иҗтимагый инфраструктура, социаль хезмәтләр белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәҗәсен билгеләү турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 26.01.2009 ел, № 42 карары (30.05.2013 елга үзгәрешләр белән).

6.2. Нормативларны әзерләгәндә түбәндәге норматив документлар кулланылды:

СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән СНиП редакциясе 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү»;

СП 31.13330.2012 актуальләштерелгән СНиП редакциясе 2.04.02-84* «су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;

СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән СНиП редакциясе 2.04.03-85* «Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;

СП 59.13330.2012 актуальләштерелгән СНиП редакциясе 35-01-2001 " аз хәрәкәтләнүче халык төркемнәре өчен биналар һәм корылмаларның һәркем өчен мөмкин булуы»;

СанПиН 42-128-4690-88 «торак урыннары территорияләрен санитария кагыйдәләре»;

СанПиН 2.1.1279-03 «зиратларны, биналарны һәм корылмаларны урнаштыру, урнаштыру һәм карап тотуга гигиена таләпләре»;

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 19.10.1999 елдагы 1683-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган Социаль инфраструктура объектларында Россия Федерациясе субъектларының норматив ихтыяҗын билгеләү методикасы;

МДК 11-01. 2002 «Россия Федерациясендә җирләү һәм зиратларны карап тоту тәртибе турында тәкъдимнәр»;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 27.12.2013 ел, № 1071 карары белән расланган Татарстан Республикасының шәһәр төзелеше проектларының республика нормативлары;

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының шәһәр төзелеше проектлауның җирле нормативлары.

6.3. Нормативларны әзерләгәндә исәпкә алынды:

авыл җирлегенең административ-территориаль төзелеше;

авыл җирлеге халкының социаль-демографик составы һәм тыгызлыгы;

табигый-климат шартлары;

Әлдермеш авыл җирлеге һәм Биектау муниципаль районының социаль-икътисади үсеш программалары;

авыл җирлегенең социаль-икътисади үсеше фаразы;

җирле үзидарә органнары һәм кызыксынган затларның тәкъдимнәре.

6.4. Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектлары исемлеге, алар өчен нормативларның төп өлешендә халыкның мөмкин булган минималь дәрәҗәдә тәэмин ителеше буенча исәп-хисап күрсәткечләре һәм авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның мөмкин булган максималь дәрәҗәдә ихтимал булган исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнгән, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 29.2 статьяның 4 өлешендә күрсәтелгән таләпләре, шулай ук нормативлар проектын эшләүгә техник задание белән билгеләнгән.